

Vergaderjaar 2015–2016

33 845

Interparlementair Koninkrijksoverleg

G/ nr. 14

AFSPRAKENLIJST INTERPARLEMENTAIR KONINKRIJKSOVERLEG JANUARI 2016

In het Presidiumoverleg van 5 januari 2016 zijn de onderstaande afspraken herbevestigd dan wel gemaakt:

- dat het presidium bestaat uit de voorzitters van de parlementen (behalve van Nederland), de voorzitters van de commissies en de griffiers;
- dat de Statenvoorzitters van Aruba, Curaçao en Sint Maarten en de commissievoorzitters van Nederland de delegatieleiders zijn en de afsprakenlijst ondertekenen;
- dat de commissievoorzitters woordvoerders van de delegaties zijn, maar tijdens discussies meerdere leden van de delegaties het woord kunnen voeren;
- dat de commissievoorzitters en de Statenvoorzitters deelnemen aan de persconferentie;
- dat indien een delegatie een afwijkend standpunt heeft, dit vermeld wordt in de afsprakenlijst. Daarbij wordt verwezen naar de toelichting op dit standpunt, die wordt opgenomen in een bijlage die formeel geen onderdeel uitmaakt van de afsprakenlijst. Afwijkende standpunten worden voorafgaand aan de persconferentie schriftelijk gedeeld met de andere delegaties. Van een afwijkend standpunt van een deel van een delegatie wordt geen aantekening opgenomen;
- dat alle delegaties kunnen deelnemen aan een werkgroep. Nederland is trekker van een werkgroep indien het een specifiek onderwerp met betrekking tot Caribisch Nederland (BES-eilanden) betreft;
- dat de delegaties maximaal 15 minuten de tijd krijgen om intern beraad te plegen;
- dat het Reglement van Orde van het gastland geldt, bijvoorbeeld met betrekking tot interruptie van sprekers en persoonlijke feiten;
- dat de Voorzitter van het IPKO de tijd in de gaten houdt, opdat elke delegatie evenveel tijd krijgt om haar standpunten naar voren te brengen;
- dat het organiserende land de werkbezoeken in het IPKO vaststelt en regelt, waarbij de gastdelegaties tijdig gevraagd wordt suggesties te doen;
- dat schriftelijke standpunten van individuele leden en/of fracties niet formeel tijdens het IPKO zullen worden ingebracht;

- dat de beraadslagingen van het IPKO openbaar zijn en dat wordt gezorgd voor een uitzending via internet. De werkbezoeken en de presidiumvergaderingen zijn in beginsel besloten.

Gezondheidszorg

- De delegaties spreken af het onderwerp te agenderen voor het komende IPKO.
- Gesuggereerd wordt tijdens het IPKO in Nederland in juni van dit jaar een werkbezoek te organiseren inzake het recht op snelle toegang tot veelbelovende medicijnen voor terminale patiënten.
- De Nederlandse delegatie vraagt aandacht voor de medische vluchten vanaf Sint Eustatius naar Sint Maarten, m.n. het wegnemen van belemmeringen om patiënten zo snel mogelijk in het ziekenhuis te krijgen. De delegaties van Sint Maarten zal dit onder de aandacht van de regering brengen.
- De delegaties bespreken de wenselijkheid van verdergaande specialisatie van de ziekenhuizen in het Caribisch deel van het Koninkrijk. Zij zullen dit onder de aandacht van de regeringen van de landen brengen en vragen om hier concrete stappen in te zetten, mede omdat juist op dit moment in Curaçao een nieuw ziekenhuis wordt gebouwd, in Aruba het ziekenhuis wordt verbouwd en uitgebreid en Sint Maarten plannen worden ontwikkeld om een nieuw ziekenhuis te bouwen.

Economische kansen binnen het Koninkrijk

- De delegaties besluiten tot het instellen van een aparte werkgroep die zich zal bezighouden met klimaatverandering, i.c. global warming en de gevolgen daarvan voor de landen in het Koninkrijk. Deze werkgroep zal zich buigen over de vraag op welke wijze het Parijse Klimaatakkoord zal worden uitgewerkt binnen het Koninkrijk. Deze vraag zal door de afzonderlijke delegaties worden voorgelegd aan de regeringen van de landen in het Koninkrijk. De leden zullen later bekend worden gemaakt.
- Het onderwerp klimaatverandering en het Parijse klimaatakkoord zullen op het volgende IPKO als apart agendapunt worden geagendeerd. Onder het agendapunt Economische kansen zal op het komende IPKO nader worden ingegaan op het belang en de reikwijdte van de Small Island Development States (Sids), inclusief het benoemen van specifieke onderwerpen.
- De delegaties bespreken de belangenbehartiging van de landen in het Koninkrijk door de diplomatieke vertegenwoordigingen van het Koninkrijk. Zij onderstrepen het belang van de actieve benutting van bestaande mogelijkheden tot vertegenwoordiging en belangenbehartiging, alsmede het belang van goede opleidingsmogelijkheden voor (toekomstige) functionarissen uit het Caribisch deel van het Koninkrijk.
- De delegaties zullen op basis van informatie die door de delegatie van Sint Maarten zal worden aangeleverd zich nader buigen over de vliegverbindingen tussen de eilanden van de Bovenwinden. Het betreft daarbij m.n. de mogelijkheid van landingsrechten op Sint Maarten voor vliegmaatschappijen die via Sint Eustatius van en naar Sint Maarten willen vliegen, en de hoge kosten van de vliegtickets.
- De delegaties onderstrepen de wenselijkheid van de totstandbrenging van fast ferry-verbindingen tussen Aruba, Curaçao en Bonaire, respectievelijk tussen Sint Maarten, Saba en Sint Eustatius (en omliggende eilanden), nu zodanige ferry-verbindingen een nieuwe dimensie kunnen geven aan het intereilandelijke verkeer maar ook de economische ontwikkeling van de eilanden, met een positieve impuls voor o.a. de bedrijvigheid, werkgelegenheid en toerisme.

- De delegaties menen dat in het kader van internationale, regionale en technologische ontwikkelingen, het aanbeveling verdient dat de respectievelijke landen inventariseren of en de roamingkosten in het (Caribisch deel van) het Koninkrijk der Nederlanden kunnen worden verlaagd.

Onderwijs

- De delegaties bespreken de reactie van de Nederlandse regering (Kamerstuk 33 845, nr. 12) op de afspraken die tijdens het vorige IPKO (Kamerstuk 33 845, nr. 9) zijn gemaakt.
- De Nederlandse delegatie zegt toe in Nederland aandacht te zullen vragen voor de ongewenste samenval van decentrale selectiegesprekken enerzijds en examens in het Caribisch deel van het Koninkrijk anderzijds.
- De delegaties zullen, via de regeringen, informatie verzamelen over succespercentages van studenten uit het Caribisch deel van het Koninkrijk in Nederland.
- De delegaties besluiten het onderwerp Onderwijs voor het komende IPKO opnieuw te agenderen (met name voor wat betreft studieschuld en studeren in de regio).

Energie

- De delegaties spreken af elkaar, binnen het verband van de werkgroep energie, wederzijds te informeren over de concrete uitvoering van nieuwe projecten op het gebied van innovatieve en duurzame energie-opwekking.
- De delegaties zullen binnen het verband van de werkgroep elkaar informeren over de kansen en mogelijkheden tot samenwerking op energiegebied tussen de landen.

Jeugd en jongeren

- De delegaties spreken af dat in het verband van de werkgroep zal worden gerapporteerd over de daadwerkelijke implementatie van de kinderrechtenplannen in de afzonderlijke landen in het Koninkrijk.
- De delegaties identificeren verschillende prioriteiten binnen het onderwerp kinderrechten: de preventie en bestrijding van jeugdwerkloosheid, van jeugdcriminaliteit, rehabilitatie en wettelijke verankering van het geweldsverbod tegen kinderen.
- De delegaties besluiten het onderwerp Jeugd en Jongeren voor het komende IPKO opnieuw te agenderen.

Discriminatie

- De delegaties besluiten dat het wenselijk is de regeringen van de landen in het Koninkrijk te verzoeken om in hun landen (en wat Nederland betreft derhalve ook voor Caribisch Nederland) op eenvormige wijze (met dezelfde vraagstelling) de stand van zaken van de discriminatie te inventariseren, zodat de gegevens onderling vergelijkbaar zijn en in een Koninkrijksbreed perspectief kunnen worden geplaatst.
- De delegaties besluiten dat de werkgroep discriminatie bij haar werkzaamheden de aandacht mede zal richten op het terrein van gelijke behandeling.
- De delegaties besluiten het onderwerp Discriminatie voor het komende IPKO opnieuw te agenderen.

Nationaliteitsonderzoek

De delegaties krijgen een presentatie van de Dienst Burgerzaken over dit onderwerp.

Invoeringsrijkswet vereenvoudiging en digitalisering procesrecht en uitbreiding prejudiciële vragen (Kamerstuk 34 237 (R2054))

De delegatie van Aruba geeft een inleiding met betrekking tot de wenselijkheid van de invoering van een fiscale prejudiciële procedure en faciliteert een gedachtenwisseling tussen de deelnemers over het onderwerp. In gemeld verband wordt ad informandum tevens een concept-amendement ingebracht.

Geschillenregeling

De delegaties zijn zeer teleurgesteld over het gebrek aan voortgang dat op regeringsniveau is geboekt in het totstandbrengen van een geschillenregeling als genoemd in het Statuut. Zij achten een dergelijke regeling van cruciaal belang voor eerlijke en constitutioneel zuivere verhoudingen binnen het Koninkrijk. Zij roepen de regeringen op bij de besprekingen hierover hun verantwoordelijkheid te nemen en onverwijld uitvoering te geven aan hetgeen hierover inmiddels bijna zes jaar geleden is vastgelegd in het Statuut en aan hetgeen hierover in het IPKO van maart 2013 (Kamerstuk 33 577, nr. 1) en mei 2015 (Kamerstuk 33 845, nr. 9) is afgesproken. Een tijdelijke regeling, zoals onder meer genoemd in de meest recente brief terzake van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan de Tweede Kamer d.d. 3 december 2015 (Kamerstuk 34 300 IV, nr. 31), is niet wat de parlementaire delegaties in het IPKO van mei 2015 hebben afgesproken. De parlementaire delegaties roepen de regeringen op in goed overleg te bewerkstelligen dat zij zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk medio mei 2016, een uitgewerkt gezamenlijk voorstel voor de hierboven genoemde rijkswet op basis van het Statuut en de uitgangspunten in de afsprakenlijst van het IPKO van mei 2015 (Kamerstuk 33 845, nr. 9) gereed hebben en de parlementen hierover worden geïnformeerd.

In de tussentijd zullen de delegaties bevorderen om, al dan niet via hun resp. parlementen, hun regeringen te vragen om zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk 31 maart 2016, een inhoudelijke reactie te geven op de IPKO-afsprakenlijst van januari 2016 (Kamerstuk 33 845, nr. 14) en de parlementen te informeren over de concrete voorstellen met betrekking tot de geschillenregeling die op dat moment ter tafel liggen, en hun standpunten ter zake. De delegaties hebben er kennis van genomen dat de Nederlandse delegatie zich zal inspannen dat hierover op basis van deze voor 31 maart 2016 te ontvangen reacties en informatie in de Staten-Generaal in april 2016 met de regering zal worden gedebatteerd.

Meteen na deze gedachtewisseling met de regering zal door de Nederlandse delegatie een tussenbalans worden opgemaakt die meteen daarna in Presidiumverband met de andere delegaties in een videoconferentie zal worden besproken. In dit gesprek zal ook het vervolgtraject worden besproken. Mochten de regeringen van de landen niet in staat blijken te zijn om voor medio mei 2016 de parlementen te informeren over een uitgewerkt voorstel als hierboven bedoeld dan treedt dit vervolgtraject in werking, waartoe ook de mogelijkheid van het indienen van een initiatiefvoorstel voor een rijkswet behoort, op grond van de mogelijkheden die het Statuut biedt. Overigens laat het vorenstaande onverlet dat de Landen de Statutaire weg kunnen bewandelen om een eigen voorstel van Rijkswet in te dienen.

De delegaties hebben kennisgenomen van een gezamenlijk voorontwerp van Rijkswet dat tijdens het IPKO van januari 2016 door de delegaties van de Staten van Aruba, Curacao en Sint Maarten is ingebracht.

De gebruikmaking van artikelen 15 en 21 van het Reglement voor de Gouverneur door de Rijksministerraad in de context van het democratisch deficit binnen het Koninkrijk:

- **Voorlichting van de Raad van State inzake het geven van aanwijzingen aan de Gouverneurs van de landen in het Caribische deel van het Koninkrijk (Kamerstuk 34 000 IV, nr. 52)**
- **de reactie van de Nederlandse regering op de Voorlichting (Kamerstuk 34 000 IV, nr. 54)**
- **de thematiek van het initiatiefvoorstel van Van Oven voor een rijkswet tot wijziging van de artikelen 14 en 38 van het Statuut (Kamerstuk 27 570 (R 1672))**

De delegaties besluiten dat dit agendapunt wordt aangehouden tot het volgende IPKO.

Agendapunten volgend IPKO

- Economische kansen binnen het Koninkrijk (inclusief Sids)
- Onderwijs (met name studieschuld en studeren in de regio)
- Jeugd en jongeren
- Discriminatie en gelijke behandeling
- Klimaatverandering en het Parijse klimaatakkoord
- Geschillenregeling
- De gebruikmaking van artikelen 15 en 21 van het Reglement voor de Gouverneur door de Rijksministerraad in de context van het democratisch deficit binnen het Koninkrijk:
  - Voorlichting van de Raad van State inzake het geven van aanwijzingen aan de Gouverneurs van de landen in het Caribische deel van het Koninkrijk (Kamerstuk 34 000 IV, nr. 52)
  - de reactie van de Nederlandse regering op de Voorlichting (Kamerstuk 34 000 IV, nr. 54)
  - de thematiek van het initiatiefvoorstel van Van Oven voor een rijkswet tot wijziging van de artikelen 14 en 38 van het Statuut (Kamerstuk 27 570 (R 1672))

Het presidium beraadt zich op eventuele aanvullende agendapunten. In een videoconferentie ter voorbereiding op het komende IPKO wordt definitief over de agenda besloten.

Het volgende IPKO zal plaatsvinden van 31 mei t/m 3 juni 2016 in Den Haag.

Philipsburg, 8 januari 2016

M.J. Lopez-Tromp
(Voorzitter Staten van Aruba)

M.C. Franco
(Voorzitter Staten van Curaçao)

S.A. Wescot-Williams
(Voorzitter Staten van Sint Maarten)

J. Recourt
(Staten-Generaal Nederland)

**NAMEN DEELNEMERS INTERPARLEMENTAIR KONINKRIJKS-
OVERLEG IPKO 5–8 JANUARI 2016**
DELEGATIE STATEN VAN ARUBA:

Mw. M.J. Lopez-Tromp (Statenvoorzitter)
 Hr. G.R. Herd  (Commissievoorzitter)
 Mw. D.G. de Sousa-Croes
 Hr. A.M. Sneek
 Mw. L.C. Jansen-Varlack
 Hr. D.R. Rasmijn
 Hr. G.F. Croes
 Mw. X.J. Ruiz-Maduro
 Hr. J.E. Thijsen
 Hr. A.C.G. Bikker
 Mw. J.I. Williams (Griffier)

NEDERLANDSE DELEGATIE:

Tweede Kamer
 Hr. J. Recourt (Delegatieleider)
 Hr. A. Bosman
 Hr. R. van Laar
 Hr. A.A.G.M. van Raak
 Mw. L. van Tongeren
 Hr. T.N.J. de Lange (Griffier)

DELEGATIE STATEN VAN CURACAO:

Hr. M.C.F. Franco (Statenvoorzitter)
 Hr. E.R. Wilsoe (Commissievoorzitter)
 Hr. A.D. Rosaria
 Hr. H.F. Koeiman
 Hr. A.C.M. Thode
 Mw. Z.A.M. Jesus-Leito
 Hr. G.T. Sulvaran
 Hr. H.A. Davelaar
 Mw. M.C. Moses
 Hr. S.R. Cijntje (Griffier)

Eerste Kamer

Hr. R.R. Ganzevoort (Vicedelegatieleider)
 Hr. F.E. van Kappen
 Mw. S.C. van Bijsterveld
 Hr. Th. de Graaf
 Mw. M. Meijer
 Hr. F.J. Bergman (Griffier)

DELEGATIE STATEN VAN SINT MAARTEN:

Mw. S.A. Wescot-Williams (Voorzitter van de Staten)
 Hr. G.C. Pantophlet (Commissievoorzitter)
 Mw. L.M. Marlin-Romeo
 Hr. V.H.C. De Weever
 Hr. F.G. Richardson
 Hr. M.A. Lake
 Hr. F.A. Meyers
 Mw. N.R. Guishard-Joubert (Griffier)
 Hr. R.R.H. Richardson (Adviseur)

5–8 januari 2016 Sint Maarten

Dinsdag 5 januari 2016	
09.15 – 9.45 uur	Presidiumoverleg
09.30 – 10.00 uur	Ontvangst
10.00 – 10.20 uur	Opening Interparlementair Koninkrijksoverleg 10.00 uur Welkomstwoord Voorzitter van de Staten van Sint Maarten 10.05 uur Korte toespraak delegatieleider Aruba 10.10 uur Korte toespraak delegatieleider Curaçao 10.15 uur Korte toespraak delegatieleider Nederland
10.20 – 10.30 uur	Groepsfoto
10.30 – 12.30 uur	Bespreking – Gezondheidszorg (conferentie) – Economische kansen binnen het Koninkrijk – Onderwijs
12.30 – 14.00 uur	Lunch
14.00 – 17.00 uur	Bespreking – Energie – Jeugd en jongeren – Discriminatie
19.00 – 21.00 uur	Welkomstreceptie aangeboden door de Voorzitter van de Staten van Sint Maarten
Woensdag 6 januari 2016	
09.30 – 10.15 uur	Bespreking – Nationaliteitsonderzoek met presentatie Dienst Burgerzaken
10.15 – 12.15 uur	Presentatie en werkbezoek PJIAE N.V. met de focus op (personen)controle in verband met terrorisme;
12.30 – 14.00 uur	Lunch
14.15 – 15.00 uur	Bespreking – Invoeringsrijkswet vereenvoudiging en digitalisering procesrecht en uitbreiding prejudiciële vragen (Kamerstuk 34 237 (R2054))
15.00 – 15.30 uur	Presidiumoverleg
15.30 – 17.00 uur	Bespreking – Geschillenregeling
Donderdag 7 januari 2016	
08.30 – 9.15 uur	Presidiumoverleg
09.30 – 10.30 uur	Presentatie Openbaar ministerie Sint Maarten t.a.v. de aanpak van mensenhandel
12.00 – 12.30 uur	Presidiumoverleg
11.30 – 13.00 uur	Bespreking – Vervolg Geschillenregeling – De gebruikmaking van artikelen 15 en 21 van het Reglement voor de Gouverneur door de Rijksministerraad in de context van het democratisch deficit binnen het Koninkrijk: • Voorlichting van de Raad van State inzake het geven van aanwijzingen aan de Gouverneurs van de landen in het Caribische deel van het Koninkrijk (Kamerstuk 34 000 IV, nr. 52) • De reactie van de Nederlandse regering op de Voorlichting (Kamerstuk 34 000 IV, nr. 54)

	• De thematiek van het initiatiefvoorstel van Van Oven voor een rijkswet tot wijziging van de artikelen 14 en 38 van het Statuut (Kamerstuk 27 570 (R 1672))
13.30 – 14.45 uur	Lunch
14.45 – 16.30 uur	Presentatie en werkbezoek Seawater Reverse Osmosis Desalination Facility in Pointe Blanche (Seven Seas Water)
19.00 – 19.30 uur	Presidiumoverleg
Vrijdag 8 januari 2016	
09.30 – 10.00 uur	Presidiumoverleg
10.00 – 11.00 uur	Vaststelling afsprakenlijst
11.30 – 12.30 uur	Ondertekening afsprakenlijst en persconferentie

---

Zondag 3 januari

De delegatie reist naar Sint Maarten. Het Tweede Kamergedeelte van de delegatie reist direct door naar Sint Eustatius, maakt een rondrit op het eiland en krijgt een informele briefing van de Rijksvertegenwoordiger, de heer Isabella.

Maandag 4 januari

Het Tweede Kamergedeelte van de delegatie heeft op Sint Eustatius een gesprek met achtereenvolgens de Gezaghebber van Sint Eustatius (de heer Berkel), het Bestuurscollege en de Eilandsraad. Aan de orde komen uiteenlopende onderwerpen als de beëindiging van het verscherpte toezicht incl. de implementatie van het plan van aanpak, de ondertekening van het meerjarenprogramma, NuStar (mede in relatie tot de nieuwe havenverordening), kinderrechten, het patiëntenvervoer naar Sint Maarten en de vliegfrequentie naar en van het eiland. De laatstgenoemde twee punten brengt de Nederlandse delegatie in tijdens het aansluitende IPKO-overleg op Sint Maarten. In de middag brengt dit gedeelte van de delegatie een bezoek aan MegaD (een jongerenproject op Sint Eustatius), krijgt van jongeren een indrukwekkende voorstelling te zien en ontvangt informatie over verschillende aspecten van dit waardevolle project. In de middag reist het Tweede Kamergedeelte van de delegatie terug naar Sint Maarten.

Het Eerste Kamergedeelte van de delegatie heeft in de ochtend een gesprek met de Algemene Rekenkamer Sint Maarten (de heer Halman, mevrouw Dovale-Meit en de heer De Jong). Er wordt teruggeblikt op de werkzaamheden in de afgelopen vijf jaar, in het bijzonder op de rapportage over de integriteitszorg, en op het financieel beheer van het land Sint Maarten. In de middag spreekt de delegatie met de Raad voor de Rechtshandhaving (in de persoon van de heer Richards). Het gesprek ziet op de werkzaamheden van de Raad in de afgelopen 5 jaar en de weerklank die de rapporten van de Raad vinden bij onder andere de regering en de Staten van Sint Maarten. De Raad komt binnenkort met een reactie op het eindverslag van de Evaluatiecommissie justitiële rijkswetten.

In de avond ontvangt de delegatie een informele briefing van de plv. Vertegenwoordiger van Nederland met standplaats Sint Maarten, de heer Versluis.

Dinsdag 5 januari t/m vrijdag 8 januari 2016

IPKO-overleg op Sint Maarten (zie hierboven).

Vrijdag 8 januari en zaterdag 9 januari 2016

Vrijdagmiddag 8 januari reist de delegatie van Sint Maarten naar Saba voor het bijwonen van een informele *summit* met bestuurders van Saba, Bonaire en Sint Eustatius naar aanleiding van het rapport-Spies inzake de evaluatie van vijf jaar Caribisch Nederland na 10-10-10. Er wordt vrijuit van gedachten gewisseld over onderwerpen waaronder de staatkundige structuur, financiën en sociale voorzieningen waarin de lokale bestuurders in de nabije toekomst graag aanpassing zouden zien in het belang van hun bevolkingen. De Nederlandse delegatie zal de verkregen informatie mede gebruiken voor de voorbereiding op de debatten later dit voorjaar over bovengenoemd rapport.

Zondag 10 januari 2016 en maandag 11 januari 2016

De delegatie reist vanaf Sint Maarten via Curaçao naar Nederland en komt daar maandag 11 januari in de loop van de dag aan.